


КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

БАКАЛАВР
(освітній ступінь)

Кафедра Основ архітектури та архітектурного проєктування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан архітектурного факультету

 /Олександр КАЩЕНКО/
«30» червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Історія архітектури і містобудування:

Частина 6

Історія української архітектури

(поч. XX ст. – поч. XXI ст.)

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
191	Архітектура та містобудування
ОП	Архітектура та містобудування

Розробники:

Тетяна ЛАДАН, канд. архіт., доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

 (підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Основ архітектури та архітектурного проєктування

протокол № 15 від «21» червня 2023 року

Завідувач кафедри

 (підпис)

/Олег СЛЄПЦОВ/

Схвалено гарантом освітньої програми

Гарант ОП

 (підпис)

/Лариса БРІДНЯ/

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
протокол № 8 від «30» червня 2023 року

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: денна								Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету				
		Кредитів на сем.	Обсяг годин						Сам. роб.				Кількість індивідуальних робіт			
			Всього	аудиторних									КП	КР	РГР	Конт. роб
				Разом	у тому числі											
		Л	Лр	Пз												
191	Архітектура та містобудування	2	60	24	20	-	4	36	-	-	-	-	e	б		

Мета та завдання освітньої компоненти

Мета дисципліни:

Метою дисципліни є вивчення тенденцій розвитку української архітектури дорадянського, радянського та сучасного періодів у ХХ-ХХІ ст.ст..

Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, дані щодо викладача, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу, щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<http://org2.knuba.edu.ua>). Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

Компетенції та програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст	Програмні результати
Інтегральна компетентність		
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері містобудування та архітектури, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук.	ПР06. Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проектних архітектурно-містобудівних рішень.
Загальні компетентності та програмні результати		
ЗК02	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	ПР05. Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.
ЗК07	Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПР02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності.
Фахові компетентності та програмні результати		
СК03	Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн.	ПР11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проектуванні
СК06	Здатність до виконання технічних і художніх зображень для	ПР10. Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і

використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проектуванні.	архітектурно-містобудівному, архітектурно-ландшафтному	комп'ютерної графіки, що використовуються в архітектурно-містобудівному проектуванні.
--	--	---

Програма дисципліни

Змістовий модуль 1.

Визначення тенденцій розвитку української архітектури за періодами з поч. ХХ до поч. ХХІ ст.ст.

Лекція 1. Архітектура епохи модернізму (до 1932 рр.)

Тема 1. Передумови розвитку своєрідної української архітектури

Тема 2. Основні стилістичні течії: конструктивізм, раціоналізм

Тема 2. Архітектура громадських, промислових будівель і споруд

Висновки

Лекція 2. Архітектура епохи модернізму (до 1932 р.)

Тема 1. Архітектура житлових будівель

Висновки

Лекція 3. Архітектура епохи історизму, еkleктики та пошук нового стилю в архітектурі (1933-1941 рр.)

Тема 1. Архітектурні стилі: неокласика, декоративізм, український архітектурний модерн, постконструктивізм

Тема 2. Архітектура житлових будівель

Висновки

Лекція 4. Архітектура епохи історизму, еkleктики та пошук нового стилю в архітектурі (1933-1941 рр.)

Тема 1. Архітектура громадських, промислових будівель і споруд

Висновки

Лекція 5. Архітектура епохи історизму та еkleктики (1941-1955 рр.)

Тема 1. Архітектура громадських, промислових будівель і споруд

Висновки

Лекція 6. Архітектура епохи історизму та еkleктики (1941-1955 рр.)

Тема 1. Архітектура житлових будівель

Висновки

Лекція 7. Архітектура епохи індустріального типологізму (1955-1991 рр.)

Тема. Архітектура житлових будівель

Висновки

Лекція 8. Архітектура епохи індустріального типологізму (1955-1991 рр.)

Тема 1. Архітектура громадських, промислових будівель і споруд

Тема 2. Видача теми індивідуального завдання. Особливості оформлення графічної роботи та аналітичної частини.

Висновки

Лекція 9. Сучасна архітектура України (1991 р. – поч. XXI ст.)

Тема 1. Архітектура громадських, промислових та житлових будівель і споруд. Творчість провідних сучасних українських архітекторів.

Висновки

Лекція 10. Сучасна архітектура України (1991 р. – поч. XXI ст.)

Тема 1. Концептуальні нереалізовані об'єкти, творчість провідних сучасних українських архітекторів

Висновки

Змістовний модуль 2. Експериментальне концептуальне архітектурне проєктування в одному з авангардних стилів

Практичне заняття 1.

Консультації по ескізам щодо можливості ідеї та реалізації концепції індивідуального завдання. Затвердження ескізу індивідуального завдання.

Практичне заняття 2.

Консультації по ескізам щодо можливості ідеї та реалізації концепції індивідуального завдання. Уточнення чистового рішення індивідуального завдання.

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання виконується під час підготовки до практичних занять та підготовки до екзамену.

Тематика робіт.

Варіант №1. Концепція каркасної будівлі або споруди у стилі (архітектурна фантазія, концептуальне проєктування, робота в групах).

Варіант №2. Концепція просторової малої архітектурної форми у стилі (експериментальне об'ємне макетування).

Варіант №3. Об'ємна (об'ємно-просторова) архітектурна візитівка-екслібрис в одному із стилів (архітектурна фантазія).

Варіант №4. Архітектурний автопортрет (архітектурна фантазія).

За обраним варіантом відбуваються консультації на практичних заняттях, затверджується ескіз та чистове рішення ідеї. Далі в рамках самостійної роботи по підготовці до екзамену кожен студент готує презентацію своєї роботи. На екзамені відбувається захист індивідуальної роботи.

Зміст індивідуального завдання

При підготовці презентації індивідуальної роботи на екзамен слід дотримуватися наступних етапів.

Етап 1. На основі обраних для аналізу 2-х архітектурних прототипів (за заданими характеристиками: абрис-контур, «обломи», архітектурні деталі, образ, символ, колір, стиль) визначитися із формоутворюючими елементами індивідуального завдання (7-9 елементів).

Етап 2. Дотримуватися ідеї поєднання 2-х стилів в новий власний стиль при експериментальному проєктуванні (Варіанти №1 та №2) та дизайн-проєктуванні (Варіант №3, 4) при поданні графічних матеріалів.

Етап 3. На основі вивчення теоретичного матеріалу лекцій та аналізу прототипів (на вибір) визначитися із Варіантом індивідуального завдання:

Варіант №1. Робота в команді над комплексним проєктом концепції малої архітектурної форми (тип на вибір) на основі каркасної конструктивної системи та просторових конструкцій. Кожен студент розробляє окремо свою частину (або загальний генплан, або фрагмент генплану, або перспективне зображення об'єкту зі схемами плану та розрізу, або опис-концепцію командного рішення).

На основі заданого архітектурного або природного середовища, придумати спільну назву для груп об'єктів на ділянці для експериментального проєктування, розробити концепцію-доказ, щодо можливості реалізації даної ідеї. Для реалізації завдання об'єднатися в команду(и) за принципом взаємодоповнення ідей-концепцій: вся академічна група, або кілька малих підгруп в академічній групі;

Варіант №2. Концепція малої архітектурної форми (тип на вибір). Індивідуальна робота з розробкою концептуальної моделі: просторовий кінетичний макет з використанням різних матеріалів – папір, пластик, дерево, скло, метал);

Варіант №3. Розробка дизайну об'ємно-просторової візитівки-екслібрису (архітектурна фантазія у лініях та об'ємі) у певному стилі (на вибір). При виконанні завдання використовувати прийом стилізації архітектурних елементів та шрифту та відобразити в композиції: архітектурні елементи в єдності із ініціалами від ім'я, по-батькові, прізвища або з повним написанням ім'я та прізвища.

Варіант №4. Розробка дизайну абстрактного архітектурного автопортрету (архітектурна фантазія у лініях та об'ємі) у певному стилі (на вибір). Використовувати прийом стилізації архітектурних елементів, щоб вони перетворилися у лінії (до 5 мм), просторові елементи.

Вимоги до виконання та оформлення

Для Варіантів №1 та №2.

Індивідуальна робота виконується в форматі презентації PowerPoint, яка складається з 6-ти слайдів:

- 1 – титульний лист;
- 2 – аналітична частина архітектурних прототипів;
- 3, 4 – графічне зображення власної концепції (схема генплану, схеми планів (3), перспективне зображення (4));
- 5 – опис концепції та висновки;
- 6 – перелік використаних джерел інформації.

Якщо індивідуальна робота виконується вручну, то формат виконання титульного листка (1), аналітичної частини (2), опису концепції та висновків (5), переліку використаних джерел інформації (6) – листи А4; графічної (3, 4) – два листка А3.

Для Варіантів №3, 4.

Індивідуальна робота виконується в форматі презентації PowerPoint, яка складається з 6-ти слайдів:

- 1 – титульний лист;
- 2 – аналітична частина архітектурних прототипів;
- 3, 4 – графічне зображення власної концепції (композиційна схема в лініях, як схема генплану (3), перспективне зображення (4));
- 5 – опис концепції та висновки;
- 6 – перелік використаних джерел інформації.

Якщо індивідуальна робота виконується вручну, то формат виконання титульного листка (1), аналітичної частини (2), опису концепції та висновків (5), переліку використаних джерел інформації (6) – листи А4; графічної (3, 4) – два листка А3.

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (захист індивідуальної роботи, екзамен-тест або усний екзамен) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятися на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку Студента він отримує інше завдання. У разі

повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Студентів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи); та інші роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Студентами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Студента аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Студенту за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту Студентом на останньому практичному занятті.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах: графічна (малюнок від руки), об'ємна (макет). Текстова частина повинна мати обсяг від 3-5 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), список

літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. Індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді дидактичного проекту, у формі презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь Студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Індивідуальне завдання подається викладачу до початку залікової сесії, до консультації до екзамену. Викладач має право вимагати від Студента доопрацювання індивідуальної роботи, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Студентів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання			Екзамен	Сума балів
Змістові модулі		Індивідуальна графічно-аналітична робота		
1	2			
10	10	40	40	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	40	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	35	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	30	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)

	25	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	20	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Студент, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Студент має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Студентам до початку вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни

Підручники:

1. Історія української архітектури / Ю.С. Асєєв, В.В. Вечерський, О.М. Годованюк та ін.; За ред. В.І. Тимофієнка.– К.: Техніка, 2003.– 472 с.

2. История советской архитектуры (1917-1954): Т.1, под ред. Н.П. Былинкина и А.В. Рябушина, М.: Стройиздат, 1985

2. ---//--- (1955-1985), Т.2, под ред. Н.П. Былинкина и А.В. Рябушина, М.:

Додаткові матеріали: буклети за маршрутами екскурсій по об'єктам української архітектури епохи модернізму та історизму у м. Києві (Ладан Т.М.)

Методичні роботи:

1. Єжов В.І., Пучков А.О. Сучасна архітектура радянської доби (1917-1991): рекомендації та бібліографічний довідник..., К., КДТУБА, 1998

Додаткова література:

1. Чепелик В.В. Український архітектурний модерн / Упорядник З.В. Мойсеєнко-Чепелик.– К.: КНУБА, 2000.– 378 с.

2. Історія української культури / Гол. ред. Жулинський М.Г., К.: Наукова думка, 2003-2011.- 862 С. (т.3, т.4 – кн.1, кн.2, Т.5 – кн.1, кн.2)

3. Козлов К. Київський метрополітен.– К., 2011

4. Звід пам'яток історії та культури України. Енциклопедичне видання. У 28 томах. Київ: Кн. 1, ч. 1: А-Л / Редкол. тому: Відп. ред. П. Тронько та ін.; Упоряд.: В. Горбик, М. Кіпоренко, Л. Федорова.– К.: Голов. ред. Зводу пам'яток історії та культури при вид-ві «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999.– 608 с.: іл – ISBN 966-95478-1-4.

5. Звід пам'яток історії та культури України. Енциклопедичне видання. У 28 томах. Київ: Кн. 1, ч. 2: М-С / Редкол. тому: Відп. ред. П. Тронько та ін. Упоряд.: В. Горбик, М. Кіпоренко, Н. Коваленко, Л. Федорова.– К.: Голов. ред. Зводу пам'яток історії та культури при вид-ві «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004.– С. 585-1216: іл.– ISBN 966-95478-2-2.

6. Звід пам'яток історії та культури України. Енциклопедичне видання. У 28 томах. Київ: Кн. 1, ч. 3: С-Я / Редкол. тому: Відп. ред. П. Тронько та ін. Упоряд.: В. Горбик, М. Кіпоренко, Н. Коваленко, Л. Федорова.– К.: Голов. ред. Зводу пам'яток історії та культури при вид-ві «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2011.– С. 1217-2197.– ISBN 966-95478-2-2.

7. Звід пам'яток історії та культури України: Харківська область. м. Куп'янськ і Куп'янський район. Енциклопедичне видання / упоряд.: В. Г. Марьонкіна, Я. В. Ліхолетов.– Х.: Курсор, 2018.–156 с.– ISBN 978-966-8944-88-8.

8. Звід пам'яток історії та культури України: Харківська область. м. Чугуїв і Чугуївський район. Енциклопедичне видання / упоряд.: Л. М. Колесникова, Я. В. Ліхолетов.– Х.: Видавництво «Точка», 2019.– 224 с.– ISBN 978-617-7845-05-7.

9. Творчість архітектора Павла Федотовича Альошина у фондах заповідника «Софія Київська», 2018

10. Chernintsi - European architecture, Romanian architecture: (1860-1940) / Octavian Carabela, Mihaela Criticos, Aurelia Carov, ... Bucaresti: Simetria, 2018

11. Архітектурна графіка 30-х років ХХ століття (з фондів Національного заповідника «Софія Київська»).– К., 2008

12. Малаков Д. Архітектор Григор'єв. Київський спадок.– К., 2010

13. Малаков Д. Архітектор Осьмак. Нездоланна шляхетність.– К., 2012

14. Малаков Д. Архітектор Шехонін. Три епохи.– К., 2017

15. Нариси з історії Української РСР (радянський період).– К., 1962

Інформаційні ресурси:

<http://library.knuba.edu.ua/>

<http://www.history.org.ua>